

Guía Docente				
Datos Identificativos				2021/22
Asignatura (*)	Lingua e Literatura Galega e a súa Didáctica II	Código	652211300	
Titulación	Mstre: Especialidade en Educación Primaria			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
1º e 2º Ciclo	Anual	Terceiro	Obrigatoria	3
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado		Correo electrónico		
Web				
Descrición xeral				
Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen *Metodoloxías docentes que se modifican 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado 4. Modificacións na avaliación *Observacións de avaliación: 5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Coñecementos básicos e específicos sobre as distintas disciplinas que ten que impartir no exercicio do seu labor profesional un mestre de Educación Primaria.
A4	Comunicación correcta, coherente e axeitada, oral e escrita para aplicala á aula e fóra dela (colegas, pais, nais, etc.).
A18	Planificar, desenvolver e avaliar procesos de ensino e de aprendizaxe de linguas axustados á diversidade cultural e lingüística do alumnado.
A19	Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar.
A20	Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa.
B7	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.
B8	Capacidade para elaborar discursos coherentes e organizados lxicamente.
B9	Capacidade para expoñer as ideas elaboradas, de forma oral e na escrita.
B14	Capacidade para traballar en equipo de forma cooperativa, para organizar e planificar o traballo, tomando decisións e resolvendo problemas, tanto de forma conxunta como individual.
B15	Capacidade para utilizar diversas fontes de información, seleccionar, analizar, sintetizar e extraer ideas importantes e xestionar a información.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
----	---

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	A1	B7	C3
	A4	B8	C7
	A18	B9	C8
	A19	B14	
	A20	B15	

Contidos	
Temas	Subtemas

TEMA 1. CONCEPTOS PREVIOS

1. Definición da Didáctica da Lingua e a Literatura (DLL).
2. Que é DLL?: nacemento e consolidación dunha Disciplina universitaria.
3. Un novo paradigma de Ensino Lingüístico e Literario.
4. A investigación en DLL. Ámbitos e liñas de investigación.

TEMA 2. CONCEPTOS BÁSICOS EN DLL

1. A comunicación. Elementos básicos.
  1. 1. A comunicación oral.
  1. 2. LA comunicación escrita.
2. Competencia comunicativa.
  2. 1. A competencia lingüística.
  2. 2. Adquisición e aprendizaxe. O concepto de interlingua.
3. Competencia literaria.
  3. 1. Competencia literaria e competencia lectora.
  3. 2. Niveis e compoñentes.
4. Enfoque e método.
  4. 1. Enfoque comunicativo.
  4. 2. Enfoque da recepción.
5. Desenvolvemento curricular.
  5. 1. A avaliación como seguimento procesual. Avaliación formativa.
6. O profesor ou profesora da área de lingua e literatura.

TEMA 3. LINGUA, ENSINO E SOCIEDADE

1. A comunidade lingüística galega. Bilingüismo social, diglosia, glotofaxia.
2. O proceso de fixación do estándar.
3. Procesos de textualización. Texto oral, texto escrito. Proceso de composición textual.
4. O texto na sociedade. O texto na Escola. Tiploxía textual.

TEMA 4. A LITERATURA E A SÚA DIDÁCTICA

1. O texto literario. Lugar e función no ensino. Produción literaria e público infantil.
2. O texto literario na Galiza. Problemática da Literatura Galega. O historicismo e o biografismo no ensino da Literatura. Periodoloxía literaria.
3. Estrutura do texto narrativo. Relato breve e relato longo. Estrutura do texto dramático. Texto poético: ritmo e poesía.

TEMA 5. LITERATURA INFANTIL GALEGA

1. Nacemento e desenvolvemento dun subxénero contemporáneo: a literatura infantil e a Galiza.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
-----------------------	---------------------------	---	-------------------------	--------------

Análise de fontes documentais		0	10	10
Esquemas		0	2	2
Lecturas		0	1	1
Presentación oral		1	10	11
Proba obxectiva		3	50	53
Traballos tutelados		5	25	30
Atención personalizada		18	0	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Achegamento crítico a distintos textos que se proporán nas aulas. Trátase dunha parte esencial da cadeira, posto que o alumno ou a alumna debe demostrar solvencia analítica á hora do manexo e achegamento a calquera documento relacionado coa materia. De aí que, seguindo este ditado, nos comezos do curso académico, o profesor ofrezca unhas indicacións previas e unha nómina bibliográfica para o manexo de fontes documentais que han ser consideradas antes da realización do achegamento.
Esquemas	Realización de esquemas ideográficos e resumos de diferentes textos propostos na aula. O resumo e a elaboración de esquemas serán de máxima utilidade para o achegamento e o desenvolvemento didáctico dos contidos apuntados na aula, de aí que se faga fincapé na redacción de esquemas ideográficos e ideogramáticos dentro do seguimento e aproveitamento bibliográfico.
Lecturas	Os alumnos e alunas deberán se achegaren a un corpo bibliográfico previamente apuntado nas aulas. Este será obxecto de diverso tratamento crítico e discusión no espazo aular. Debido, así mesmo, ao carácter da cadeira, as lecturas e os posteriores comentarios e/ou debates aulares serán de importancia vital para a cualificación global final. Un alumno ou alumna universitario e universitaria debe ler e manexar correctamente un feixe determinado de lecturas quen de o e a capacitar para un futuro ora profesional ora investigador.
Presentación oral	Dado o futuro profesional do alumnado, cómpre realizar presentacións orais e relatorios sobre calquera texto e/ou aspecto anteriormente propostos. Debido á realidade profesional que lles agarda aos alumnado, serán de vital importancia tanto as intervencións aulares como as presentacións orais, presentacións que se anunciarán e negociarán previamente e que terán a ver cos textos e o material bibliográfico.
Proba obxectiva	O alumnado contará con tres exames ao longo do curso académico: dous parciais en febreiro e maio e un final en data marcada por Xunta de Facultade. Tendo en conta o devir do resto de cadeiras que compoñen o currículo do Grao así como, noutro orde de aspectos, a posíbel inasistencia ás aulas, a proba obxectiva resumirase, de xeito tradicional, a dous exames parciais, independentes, que se haberán de superar nas convocatorias de xuño e maio. Quen non superar un deles ou os dous, poderá concorrer, en xuño, á convocatoria final, mais quen non conseguise superar unha das partes correspondentes aos dous cuadrimestres, na convocatoria extraordinaria de setembro deberá superar toda a materia, non podendo asistir a tal convocatoria unicamente cunha das partes.
Traballos tutelados	Realización dun ou varios traballos relacionados tanto coa recepción e crítica textual como a recepción e comentario lingüístico-literario, así como, por outra parte, elaboración de unidades didácticas referidas a calquera aspecto dos tratados no programa docente. Amais das tradicionais probas de avaliación, o traballo titorizado constituirá un dos agullóns máis decisivos para a cualificación do aproveitamento dos contidos da cadeira. Neste sentido, porén, o traballo ou os traballos titorizados apuntados durante o curso académico serán de gran relevancia á hora de superar exitosamente a cadeira, posto que dan índice da madurez científica de calquera alumno ou alumna. Se se negociar co grupo, pódese optar por unha avaliación de traballos titorizados segundo a opción do portafolio.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Análise de fontes documentais Esquemas Lecturas Presentación oral Proba obxectiva Traballos tutelados	Consistirá na solución de calquera tipo de dúbida a respecto da marcha do curso, é dicir, sobre o temario e as actividades propostas, así como sobre os posibles traballos titorizados que, ben de forma obrigatoria, ben de forma voluntaria, poidan facer os alumnos e alumnas.
--	---

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Análise de fontes documentais		Traballos de análise documental, previa lectura e recepción	10
Esquemas		Traballos de realización de esquemas sobre documentos varios	5
Lecturas		Lecturas de obras propostas ben polo profesor, ben polo alumnado	10
Presentación oral		Exposición oral, necesaria para todo e toda futura docente	10
Proba obxectiva		Exame negociado co alumnado, que consistirá na recepción de parte do material teórico co que se traballou nas aulas e nunha proba práctica	40
Traballos tutelados		Realización de traballos titorizados que se negociarán co grupo-clase	20
Outros			

Observacións avaliación

De todas as maneiras, na cualificación final da cadeira influirán variantes como a participación aular e a dispoñibilidade, isto é, o interese amosado e demostrado e un tamén amosado interese pola proposta de actividades, así como, noutro orde, a posíbel redacción de máis traballos complementares que, de ser o caso, ben poderían configurar o desenvolvemento dun xuízo que, de ser aceptado polo grupo-clase, como se ten sinalado pode basearse parcialmente no portafolio

Fontes de información

Bibliografía básica	Crystal, D. (2001): La muerte de las lenguas, Cambridge: Cambridge U.P. Martín Vegas, R. A. (2009): Manual de Didáctica de la Lengua y la Literatura, Madrid: Síntesis. Pardo de Neyra (2006): As orixes da literatura infantil galega, Compostela: Universidade de Santiago de Compostela. Souto Presedo, E. (1993): Socio-didáctica lingüística, Compostela: Laiovento.
----------------------------	---

Bibliografía complementaria	<p>Cassany, D. (1993): Reparar la escritura. Didáctica de la corrección de lo escrito, Barcelona: Graó. _____, M. Luna e G. Sanz (1994): Enseñar lengua, Barcelona: Graó. García Rivera, G. (1995): Didáctica de la literatura para la enseñanza Primaria y Secundaria, Madrid: Akal. García, J. e A. Medina [eds.] (1988): Didáctica de la lengua y la literatura, Madrid: Anaya. Giménez, G. et alii (1985): Aspectos didácticos de lengua española. Bachillerato, Zaragoza: ICE, Universidad de Zaragoza. Gómez, M. T. et alii (1990): Propuestas de interacción en el aula. Técnicas para lograr un clima favorable en la clase, Madrid: Narcea. Gonzáles Las, C. (1999): La lengua instrumento de comunicación, Granada: Grupo Editorial Universitario. Lomas, C. (1999): Cómo enseñar a hacer cosas con las palabras, Barcelona: Paidós, 2 vols. _____ e A. Osoro (1991): ¿Modelos teóricos y enfoques didácticos en la enseñanza de la lengua?, Signos, 4, Xixón: 22-29. _____ e A. Osoro [comps.] (1993): El enfoque comunicativo de la enseñanza de la lengua, Barcelona: Paidós. _____ e A. Osoro (1996 a): ¿Los objetivos de la educación Lingüística y el currículum de Lengua Castellana y Literatura?, in C. Lomas (coord.), La educación lingüística y literaria en la enseñanza secundaria, Barcelona: ICE, Universitat de Barcelona ? Horsori Editorial. _____ e A. Osoro (1996 b): ¿Enseñar Lengua y Literatura en la educación secundaria. Orientaciones para la elaboración de proyectos curriculares y programaciones de aula?, in C. Lomas (coord.), La educación lingüística y literaria en la enseñanza secundaria, Barcelona: ICE, Universitat de Barcelona ? Horsori Editorial. _____ e A. Osoro (2001): ¿De la lingüística aplicada a la educación lingüística implicada. Formación del profesorado y cambios in las aulas de lengua?, Textos, 27, Barcelona: 8-27. _____, A. Osoro e A. Tusón (1992): ¿Ciencias del lenguaje, competencia comunicativa y enseñanza de la lengua?, Signos, 7, Xixón: 26-53. _____, A. Osoro e A. Tusón (1993): Ciencias del lenguaje, competencia comunicativa y enseñanza de la lengua, Barcelona: Paidós. Lombría, J. (1997): ¿El marco normativo y curricular de la lengua y literatura?, in J. Serrano e J. E. Martínez (coords.), Didáctica de la lengua y literatura, Barcelona: Oikos-Tau. Medina Rivilla, A. (1988): ¿Didáctica de la Lengua?, in J. García Padrino e A. Medina (dirs.), Didáctica de la Lengua y la Literatura, Madrid: Anaya. Medina Rivilla, A. (1989): Didáctica e interacción en el aula, Madrid: Cincel. Meix, F. (1994): ¿Teorías literarias y enseñanza de la literatura?, Textos, 1, Barcelona: 53-64. Mendoza Fillola, A. (1994): Literatura comparada e intertextualidad, Madrid: La Muralla. _____ [coord.] (1998): Conceptos clave en Didáctica de la Lengua y la Literatura, Barcelona: SEDLL ? ICE, Universitat de Barcelona ? Horsori Ediciones. _____ [coord.] (2003): Didáctica de la Lengua y la Literatura para Primaria, Madrid: Prentice Hall. _____ e A. López Valero (2000): ¿Didáctica de la Lengua y Literatura Españolas?, in L. Rico e D. Madrid (coords.), Fundamentos didácticos de las áreas curriculares, Madrid: Síntesis. _____, A. López Valero e E. Martos Núñez (1996): Didáctica de la Lengua para la Enseñanza Primaria y Secundaria, Madrid: Akal. Pardo de Neyra, X. (2005): Aproximación a la poesía. Consideraciones y metodología crítico-didáctica sobre comentario de textos, Mérida: Rox Ediciones. Rodríguez López-Vázquez, A. (1997): ¿Problemas didácticos en torno al mito de Don Juan?, in VV.AA., Actas das I Xornadas de Didáctica da Literatura, Compostela: Servizo de Publicacións da Universidade de Santiago de Compostela: 31-40. Rodríguez López-Vázquez, A. (2000): ¿Aspectos de didáctica de la Literatura?, in E. Rigaud Felices, G. Núñez Ruiz e M. J. Martín Granados (coords.), De Educación Lingüística y Literaria, Almería: CSI?CSIF ? Universidad de Almería: 61-92. Searle, J. R. (1980): Actos de habla, Madrid: Cátedra. Seco, M. (1963): El comentario de textos, Madrid: MEN. Segre, C. (1985 b): Principios de análisis del texto literario, Barcelona: Crítica. Sobejano, G. (1973): El comentario de textos, Madrid: Castalia, 2 vols.</p>
------------------------------------	--

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Comentarios de Textos Literarios/652211285

Literatura Infantil e Xuvenil/652211342

Materias que continúan o temario

Lingua Galega/652211107

Lingua e Literatura Galega e a sua Didáctica/652211210

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías